

SZÁRVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Kosuth-tér hová a lapszellemi részét
illető közlemények küldendők.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

Megjelenik hetenként egyszer vasárnap.
Előfizetési díj: Egész évre 8 K. Fél évre 4 K.
Negyed évre 2 K. Egyes szám ára: 16 fillér
Főszerkesztő: **Benka Gyula.** Főmunkatárs: **Zlinszky István.**

KIADÓHIVATAL:
Belicey-ut 9. számú ház, hová az előfizetési
és a hirdetési pénzek küldendők.
Nyílttérben egy sor közlési díja 50 fillér.

A szocializmus és a morál.

Mi a szocializmus? Nem egyéb mint oly társadalmi mozgalom, melyben az ugynevezett nép, a munkás, a földművelő vagy a negyedik, a legalsó osztály törekszik uralomra. Mint minden társadalmi törekvés, ez is teljesen jogosult. És ha a világtörténelmet tekintjük, azt látjuk, hogy szemünk számos hullámon keresztül ha'adt a mai realizmusba és hogy idővel okvetlenül uralomra kell jutnia a társadalom legalsóbb osztályának. Ezt a menetet, folyamatot semmiféle emberi hatalom sem állithatja meg. A szocializmusnak tehát jövője van. De fontos kérdés, hogy egyelőre lesznek-e nagyobb sikerei? Rendes körülmények között nem. Ha csak egy véres, egy szörnyű forradalom nem diktát egyes pontokat, mint 1649-ben és 1792-ben, mind erőtlenebb lesz a szocializmus. Később üldözésnek, elnyomásnak lesz kitéve. Előbb az anarchistákon kezdik az üldözést, utóbb a szocialista vezérekre kerül a sor; végül mindnyajukra. Az idealizmus még e hullámban sem türi meg a szocializmust, mely merő individualizmus, vagyis az egyének részvénytársasága. Mikor ugyanis a három eszmét, a szép, jó és igaz eszméjét egységben fogja fel az ember, mikor a tekintély és hagyomány s az általános nagy elvek uralkodnak bensőnkben, akkor nem lehetünk barátjai a realizmus széthulló, szétmáló társadalmi felfogásnak, relativizmusának.

Különben maga a szocializmus is súlyos helyzetbe jutott s erősen érzi az idealizmus nyomását. Minden izé-

ben bomlik. Részekre, pártokra oszlik, melyeknek okát senki sem tudja megmondani vagy állítólag nem akarja bevallani. Mert úgy szoktuk mi emberek, hogy a mai irányok, pártok hiveit rosszszasággal, romlottsággal, hamissággal vádoljuk, mintha tehetnének róla, hogy nekik más meggyőződésük van. A szabadelvűt gyűlöli a reakcionárius, a klerikális, a realistát az idealista, merkantilistát az agrárius és így tovább a mai társadalom ezerféle csoportjából az egyik a másikat. Pedig az illetők csak annyiban okai e gyűlöletnek, amennyiben részei, tagjai valamely gyűlölt és gyűlölő osztálynak, melyből nem tudnak vagy nem óhajtanak kiválni, lelkükre nem hatott annyira az idealizmus, hogy szakithatnánk.

De hát mi az oka a szocializmus bomlásának? Az ébredő és győző idealizmus, mely szívünkben elménkben új életre kelti a tekintélyi morált. Így látni ezt a XVIII. század végén, mikor a társadalomból lassanként pusztulnak a politikai és szociális utópia mesterei vagy legalább ártatlanoknak, egyszerű ábrándozóknak tekintik őket. 1815. körül elérte délpontját az idealizmus és é realizmus útjára tér az ember. Az egész művelt világot betölteni látszik az anyagi érdekek hangoztatása, Államférfiak és politiknsok tele vannak anyagi kérdésekkel.

De mintegy 20 év óta ébredszik sőt ma már derekasan működik az idealizmus, mely gyarlónak, hitványanak romlottnak vallja az embert, akit meg kell fékezni és a jóra kényszeríteni.

Realis időbeli látáságunk jónak tartja emberi természetet s ezzel indokolja az egyén önállóságának, szabadságának követelését; idealis időben az ellenkező szempontból indulunk ki s meg akarjuk fékezni az embert. Most tehát nagyszerű kép tárul elénk, az idealis és realis gondolkodás harcának képe.

Mivel a morál kérdése foglalkoztatja az embereket, a szocialisták sem menekülhetnek előle és számos bölcselőjük, gondolkodójuk részint a maga részint mások megnyugtatóra fejtetik a morál kérdését s igazolni akarják az idők árválal módosuló tanaikat. Például az egyik azt mondja, hogy a szolidaritás a morál, a másik, hogy maga a szocializmus a morál, a harmadik, hogy a társadalmi igazságosság a morál, a negyedik, hogy a humanitás a morál, az ötödik, hogy az egyenlőség a morál. És így tovább.

Mikor azt hallom merészen hangoztatni, hogy maga a szocializmus a morál, eszembe jut azt feletni reá, hogy ma nincs már igazi szocializmus azért is vannak annyi pártra, felekezetre töredezve, bomlva. Most csupán munkások vannak, akik bérharcot indítanak a gyáros ellen, vannak anarchisták, akik a fejedelmekre s a vezető államférfiakra leskelődnek, de igazi szocialisták, amilyeneket a XIX. század lelkes emberei között ismertünk, akik rajongtak a gondolatért hogy az ember édes testvére, hü felebarátja embertásának, ma ily szocializmus nem lehetséges. Ma van patriarchalis védelme a szegény kis iparosnak, a jámbor

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testület, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor
„Roche” eredeti csomagolását.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerárakban. — Ára Dvegenklat 4.— koron.

földmivelőnek, az egyszerű munkásnak, ma fensőbb erkölcsi szempontból bizonyos atyai jóakarattal tekintünk az inségesre, a nyomorgó munkásra: ez azonban idealisztikus, nem pedig szocialisztikus gondolkodás.

Sokan megütközhetnek azon, hogy én most, mikor lapjaink minden hasábján találkozunk szocialis, szocializmus, szocialista szókkal, mikor a szocializációval foglalkozik minden árva gondolkodó, mikor vérengző szocialis lázadások, szörnyű forradalmak allnak előttünk: akkor merem állítani, hogy igazában véve megszünt, pihenni tért a szocializmus, mert szívünkben kialudtak tápláló eszméi. De rendszeren ez az erkölcsi intézmények, alkotások sorsa. Sokszor még élnek, látszólag virágnak; pedig már belül korhadnak, romlanak, alapjaik süppednek, támaszaik dűledeznek s ma holnap ős ezomlanak. Ez a szocializmus mai helyzete. Mikor az emberiség a tekintélyt, az isteni moralit keresi és nagy részben megtalálja, senkit még a szocialistákat sem elégit-heti ki a realis idők lágy jósága, irgalmas altruismusa. Az isteni moral azonban nem ismeri a féktelen ember szabadságát, hanem csak az erényét, az önmegtagadását: vallja ugyan a testvériséget és egyenlőséget, de nem a társadalomban, nem a tekintélyben és az anyagi javakban, hanem Krisztusban s az Isten országában. De még a menyországban sem fogadja el a teljes egyenlőséget, mert ott is elsőbbséget élveznek az Ur szentjei. De mikor elpihennek bensőnkben az idealiz-

mus hullámai, ha lecsillapodnak habjai s újra az alkotó részek szabadságáért küzdünk rajongani, akkor nem lesz hiu czégér a szabadság, egyenlőség és testvériség eszméje, hanem termékeny idea, melyeket a győzelmes szocializmus zászlain szívesen olvasnak unokáink.

A szarvasi ipartestület közgyűlése.

A szarvasi ipartestület f. hó 18-án tartotta tisztújító közgyűlését. A közgyűlésen az ipartestület tagjai igen tekintélyes számban jelentek meg. A közgyűlés lefolyását az alábbiakban adjuk.

A közgyűlést Darida Mihály ipartestületi elnök nyitotta meg. Az előjárósági jelentés tudomásul vétele után a közgyűlés elfogadta az 1907. év zárszámadásait s egyúttal a pénztárnak és a számvévisésnek a felmentvényt megadta, majd elfogadta az 1908. évi költségvetést s ennek keretén belül a tisztviselők tiszteletdíjait megállapította. Ezek elintézése után következett a közgyűlés legfontosabb tárgya: a tisztújítás. Elnökül megválasztott Darida Mihály, jegyzőül Tákos Lajos, ügyészül dr. Haviár Gyula, pénztáros lett Czibulya János s végül választott még a közgyűlés 24 előjárósági tagot.

Engedelmet kérünk a szarvasi iparosoktól, de az ipartestület gyűlését illetően vannak egyes megjegyzéseink,

s ezen megjegyzéseinket, észrevételeinket ajánljuk a főszolgabíró ur figyelmébe.

Első észrevételünk az, hogy f. hó 18-iki közgyűlés megtartása és lefolyása alapszabályellenes volt. Az ipartestület alapszabályának a 11. pontja azt mondja, hogy „a közgyűlés összehívása legalább 8 nappal a gyűlés napja előtt meghívó jegyek által történik.“ Ugy tudjuk, hogy a meghívót egyeseknek a közgyűlés előtti napon kézbe-ítették. Ugyancsak az alapszabály 11. pontja azt mondja, hogy a gyűlés csak akkor határozatképes „ha a tagok többsége jelen van.“ Az ipartestület 1907. évi jelentés szerint Szarvason a múlt év végén 485 önálló iparos volt s így a gyűlés csak akkor lett volna határozatképes, ha azon 243 iparos jelent volna meg. Hogy pedig ennyi nem volt jelen, bizonyítja az, hogy a közgyűlés — igaz ugyan, hogy egyhangulag — kimondotta azt, hogy határozni kell, miután az ipartestület tagjai nagy számban jöttek össze. Ennél az esetről a közgyűlés figyelmen kívül hagyta az alapszabály 11. pontját, holott a meghívóban világosan ki van mondva a következő: „Figyelmeztetés. Ha határozatképes létszám miatt a közgyűlés megtartható nem lenne, az esetben f. évi január 25-én d. u. 1 és fél órakor fog megtartatni.“

Végül még egy megjegyzés. Az ipartestület előjárósága talán jan. 17-én jelölő gyűlést tartott. Az előjáróság jelölését a közgyűlés elfogadta s minden állásnál a jelöltek közül választott

TÁRCA.

Negyven ezer hold föld.

Irta: Keviczky László.

Szilassy Pista nem tudta elgondolni, hogy mi történt a barátaival, osztály társával, hogy egyszerre csak sanda tekintettel méregetik őt, hidegen szólnak vele néhány szót, sőt akad olyan is, aki ha meglátja elkerüli, nehogy találkoznia kelljen vele.

— Nem értem a dolgot — mondja jakótársának Simonyi Jenőnek, mit vétetem ezeknek a fiuknak?

Kezdték együtt figyelni ezt a jelenséget, amint közeledtek a selmeci lyceum ős; épületéhez s csakugyan azt tapasztalták, hogy Szilassy nem tévedett. Valami lappangó dologban.

Épen ott jön az utca másik oldalán velök ellenkező irányban Ebeczky Béla, osztálytárs és jó barát. Ez is csak annyit mond intve feléjük; Szervusz Jenő! — azaz siet tovább.

— Nos, nem meg mondtam szól kissé izgatottan a Pista, ez is csak téged üdvözöl pedig jóbarátok volnánk, vagy mi?

— Majd a végére járok én a dolognak, mondja Jenő s ez alatt a lyceum kapujához értek. Benn az osztályban ugyan

tapasztalta Pista, hogy mindenki huzódik tőle s a ki szól is hozzá valamit azt csak úgy immel-ámmal cselekszi

Amint ígérte volt Jenő, meg is tette. Utána járt a dolognak. Pista észre vette, hogy ebben buzdólkodik, mert órák közben hol az egyikkel, hol a másikkal hol pedig többekkel is egyszerre értekezett. A sgdóságból itt-ott felhangzott egy-egy visszafojtott röhej, sőt a Jenő is egyszer-kétszer a fejét csóválta, mikor tárgyalt a pajtásokkal.

Pista nehezen várta az óra végét. Sietett haza felevonulóban Jenő barátja után s remegett a hangja, mikor halkán kérdezte

— Hát megtudtál valamit Jenő, mond-mi az!

— Biz az kissé furcsa dolog majd elmondom odahaza; siessünk.

A mint haza érkeztek a „kamarába“ — Jenő komoly hangon kérdi a szorongó Pistát.

— Hát csakugyan olyat állítottál te Pista?

— Mit állítottam? Mikor?

— Látod vigyázz a szavaidra, mert bajba keveredel!

— De hát mit mondtam az isten szerelméért, mikor, hol?

— Tegnap előtt este történt Ivanka Palkónál, hol többen voltak együtt, mikor e azt olyasmit állítottál s állításodat becsület-

szavaddal is erősítetted, a mi — enged meg barátom — nekem is hihetetlen s azt hiszem hogy alaposan elvetted a sulykot.

Pista gondolkozott az ott történetekről.

— Jaaj, hogy azt mondtam hogy nekünk 36 lovunk van?!

— Nem az barátom. Habár ez is fellelte nagy szó, de utóvégre is ló lehet egy gazdaságban, ha az egy gazdaságban, ha az apró esikókat is oda számítjuk, vagy ha valakinek passziója a sok ló, vagy épen tán „seftel“ a lovakkal. . . De . . .

— Engedd meg Jenőkem, az én apám nem ló kupec.

— Hát mondtam én, hogy lókupec? Én ugy értettem, hogy el is ad a lovaiból olykor . . .

— No igen. Persze, hogy el is ad. A kincstárnak is szokott eladni.

Én elhiszem, mondja Jenő — gunyoros mosolylyal, hogy a kincstár is megszorul néha lódogában . . .

— Pardon kérlek! Ez nem megszorulás, de rendszeres vásárlás évenként olyan istállókból, hol nemesebb fajt tenyésztenek — Jól van. Ez mind mellékes; itt sokkalta nagyobb dologról van szó, ezt egy kicsit elhamarkodtad pajtás, mert hát absurdum . . .

— Ahá, sejtem már! A negyven ezer hold föld ugy-e?

csupán a pénztárosi állásnál tért el s olyan egyént választott, aki jelölve nem volt.

Vajjon lehetséges ez?

Egy jelen volt.

Hatvanezer korona egyházi és jótékony célra.

Mint már mult számunkban írtuk, özv. Kvacala Jánosné Konyecsny Julianna e hó 18-án meghalt. Az elhunyt ismeretes volt már életében arról, hogy soha nem vonta ki magát ott, hoi a jótékonyseg segélyét kérte és minden közadakozásnál ott volt nevetemes adománnyal. A héten hirdette ki Mészáros Gusztáv kir. járásbíró özv. Kvacala Jánosné végrendeletét, a melyben mintegy 90-100000 koronányi vagyonából rokonainak összesen 27000 koronát hagyományoz, a többit mind jótékony, illetve közcélokra rendelni.

A végrendelet, melyet Mikolay Mihály kir. közjegyző előtt tett a végrendelező, elrendeli, hogy ingatlanai mind pénzzé tétessenek és ugyosztassanak ki a rendelt hagyományok. Végrendeleti végrehajtónak Scholtz Gyula szarvasi ág. ev. lelkészt nevezi meg.

A végrendelet külbmben a következő rendelkezéseket tartalmazza: Az ágostai hitvallású evangélikus egyház egyetemes gyámintézetének hagyomá-

nyoz 4000 koronát, a magyarországi ág. ev. egyháznak missiói célokra 4000 koronát — a békési ág. esperesség gyámintézetének 4000 koronát, — a pozsonyi ág. ev. theológus Ott-honnak 8000 koronát azzal, hogy annak kamataiból évenként egy árvamegyei és egy trencsénmegyei lelkész vagy tanító theológus fia segélyeztessék, — a Modoton felállítandó ág. ev. leányiskola kap 8000 kor alapítványt, melynek kamataiból egy árvamegyei és egy trencsénmegyei lelkész vagy tanító leánya neveltesse, — az egyetemes ág. ev. egyházi Zpevnyik bizottság 4000 koronát, — a szarvasi ág. ev. ó templom urvacora kiosztására szolgáló ezüst edényre 2000 koronát, — a szarvasi ág. ev. hivatalnokok özvegy árva segélyegylete 2000 koronát, — a szarvasi ág. ev. tanítóképző 2000, koronát — a szarvasi ág. ev. főgymnasium ösztöndíjalapja 2000 koronát.

Ezen egyházi célokra szolgáló hagyományokon kívül jótékony célú hagyományai a következők: Szarvas község kórházának 1000 korona, — Szarvas község menházának 2000 korona, — Szarvason lakó és illetősé- gü szegény özvegy asszonyok segélyezésére 1000 korona.

Azonkívül a szarvasi sirásók és harangozók kapnak 2000 koronát, — saját sirjának rendelkezésére rendelt az örökhagyó 1000 koronát — a lipótszentmiklósi tranyovszky együletnek 1000 koronát.

A felmaradó vagyonát, a mely

becslés szerint 20-25000 koronát tesz, ki, a szarvasi ág. ev. egyháznak hagyta azzal, hogy az „Kvacala János és neje Konyecsny Julianna alapítvány“ czimen kezeltessék és kamatai iskolák tantermeinek javítására és felszerelésére forditassanak.

UJDONSÁGOK

— Esküvő. Kondoroson kedves látványosság számba ment itj. Demcsák János okl. jegyző, községi segédjegyző esküvője Fülöpp Margitkával. A menyasszony budapesti rokonsága nagy számban érkezett e családi ünnepekre. Az evang. templomban való felvonulás, melynél nagyszámu uri fogat állt a nászközönség rendelkezésére az egybesereglett néző sokaságot gyönyörködtette. Az első fogat a két násznagyot Fekete Kálmánt és Fülöp Józsefet, a menyasszony bátyját hozta, kik felékesített bokrétás násznagyi botjaikat emelték a magasba. A templom kapuinál leszállván, bekisérték páronként az érkezőket. Két fehér ruhás kis apród is élénkítette a csoportot. Az esküvő után a vőlegény atyjának tulajdonát képező kondorosi csárdába gyűlt a násznép, a község teljes számu intelligentiája, hol a dus nász-lakoma után a szarvasi „Elemér ur“ zenekara kivilágos kivirradtig tartó táncra, vigasságra lelkesíté az ifjuságot.

— Kondoros öröme. Régóta érzett hiányon segített a m. kir. posta igaz-

— Nos igen, ez az. Hogyan tudtal- lyet állítani s még hozzá becsületszavaddal is erősíteni?! Ez nagy meggondolanság volt tőled.

Pista mosólygott. Hát bizony a felvidéki apró gentri nem érti, hogyan lehetne valakinék 40,000 holdnyi földbirtoka? Aki ilyet állit az „anzágot“ Pedig hát Pista komolnan állította abban a baráti körben, hogy Tisza Kálmánnak negyven ezer holdnyi birtoka van. Nem is mondott valótlan, mert az ugy szólván köztudomásu dolog volt. Ámde ezt csak is az aföldiek értik, kik végtelenségbe uyuló sikszágon pihentették már a szemeket. Itt a hegyek között 400 hyldas földbirtokos már számot tevő nagy ér. Egy zérust talán még eltűrték volna a 400 mellett de kettőt! Ez már szélhámosság.

— Te sem hiszed Jenő? Lásd pedig az ugy van. Én sokszor halottam azt szava hihető, tekintélyes uri emberektől s nagyon jól megjegyeztem magamnak és nem is töprengtem e fölött. Tegnap előtt is csak ugy mellesleg felemlitem, mikor ilyesmire volt szó. Én így tudom — s mert valaki ottan kételkedett állításom igazságában, felhevülésemben becsület szavammal erősítettem állításomat.

— Épen ez a hiba — látod — azzal nem szabad dobálódzni, mert ezért a becsület szóért neheztelnek a pajtások. Ha-

nem hát segítünk a bajon. Összejövünk estefelé és te majd kifogod jelenteni, hogy az arra vonatkozott, hogy te így hallotad a dolgot s magad is ugy talárod, hogy az kissé — hogy is mondjam csak? — nihetetlen valami.

Szegény Szilassy Pista szeretett volna a pestmegyei Pándról tanukat hozatni, de az lehetetlen volt. A békesség kedvéért elfogadta a közvetítő jóakaratot. Eszébe jutott Galilei „epour si muove“-ja és rábizta Jenő barátjára a kinos ügy elintézését.

Csak röviden értettem, hogy az nap este csakugyan össze jöttek a megsértett barátok Ivánka Palinál. Ott mindenek előtt szeliden magyarázták Szilassy Pistának, hogy hogy 40.000 hold mekkora nagy darab földet jelent. Vármegye is kellene ahhoz, a melybe beleférjen egy ilyen birtok. A legtekintélyesebb szakértő volt Detrich Gyula de Detrekeő, eunek atyja Tőtpelsőcz mezővárosában nagybirtokos, van neki vagy 560 holdja szántóföld; szántóföld rét és erdőszeg, magának a községnek a határa vagy 12.000 hold. Háromnegyedóra kocsin, és még mindig tőtpelsőczy határ . . .

— No hát „barátocskám“ — ez egy város; ez a legnagyobb határ Zólyom vármegyében. Látod, ez 12.000 hold? ! a többi jó barát diadalmasan tekintett a levert Szilassira. (Kedve lett volna ugyan közbe

szólni, hogy Kecskemét határa 151.000 katasztr. hold, ámde olajat a tüzre?)

A másik tekintély Bende Pista volt Kiskürtösről. Ennek a községnek ugyan csak ezer és néhány holdnyi határa van, de nekik Nagykürtösön is van birtokuk. Hihetetlennek tartja a 40.000 holdas dolgot.

Azután sorban nyilatkoztak: Ebeczky, Patay, Csepesányi, Komoróczy Okolicsányi, Kossaczky, Osztrólczy, Zorkóczy képviselte: Hont, Bars, Turóc, Árva, Liptó. Zólyom vármegyéket. Abban mindnyájan megegyeztek, hogy lehet ugyan annyi föld valahol, de egy embernek még is csak egy kicsit sok az! A vélemények ellhangzása után Simonyi Jenő szólt. Kedves gyöngédséggel vette védelmébe Pistát a jó barátot az, „egyébként“ derék fiut. Elszólta magát — ennyi az egész.

No, mert mindlart olyan hévvel neki mentetek. A becsület szava tulajdonképen arra vonatkozik, hogy ő ezt így hallotta. Nos, az nem lehetetlen. Ő maga is belátja, soknak tartja 40 000 holdat. Ne nehezteljete Pistára . . .

— Hát hiszen most már jólvan minden szól Ivánka Palkó a házi gazda; nem is volt az komoly harag. Csak azt akartuk, hogy Ingyén ovatosabb a nyilatkozataiban, nehogy kételkedjék valaki a szavaiban. Jó barátok vagyunk s ilyenek leszünk ezután is

gatóság azon legújabb rendeletével, hogy Kondoros község lakossága még egy posta indítást kapjon. Az eddigi egyetlen mellett, ez pedig az este 7 órai vonathoz szól s bár csupán csak levél posta lesz, mégis nagy fontosságú érdeket fog szolgálni.

— **Bezárt iskolák.** Kondoros községben valamennyi iskolának bezáratása elrendeltetett volt s már két hét óta szünetel a tanítás. Remélhető, hogy a napokban az iskolák újból megnyitvatnak, mivel a kanyaró járvány szünetben van.

— **Szabad Lyceum.** A szarvasi iparosok, ipari munkások és földművesek Szabad Lyceuma ma délután 5 órakor tartja első megnyitó előadását, a volt főgimnázium, a mostani tanítóképző disztermében. As előadás ingyenes. A Szabad Lyceum előadását ajánljuk az érdeklődők figyelmébe.

— **Tűz.** Sz. Oláh Sándor háza Öcsődön leégett. A tűz valószínűleg onnan eredt hogy egyik kályha csöve közvetlenül az eresz alá nyílt ki s az abból kipattanó szikrák gyújtották fel az tető allófáját.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Fábry János szarvasi csizmadia vasárnap délelőtt öngyilkossági szándékkal szive tájékán magába szurt. Szerencsére a szurás csupán a máját érte és így remény van, hogy súlyos sérüléséből kigyógyul. Tettének oka ismeretlen.

— **Előjárók választása.** Kondoroson jan. 15-én történt az előjáróság választása. Minden állásra névszerinti szavazást kívántak. Leszavaztak vagy 340-en Biróvá 52szótöbbséggel Re.

Megtörtént a kibékülés, a béke öröme egy kis diák muri is volt, a Magyar király vendéglőben, hol szellemes felkötésben kívántak a jó barátok Szilassy Pistának 40.000 kis holdat a nagy felföldön, hol ilyen darab föld még talán elfer.

Később vagy 20 év múlva találkozam Szilassy Pistával. Előkelő uri módon utazott egy I oszt. kocsiiban. Kérdezősködésekre hogy mi az éleli hivatása? — azt felelte, hogy azdálkodik gazdálkodik 10.000 holdas birtokon, melyből 4000 hold az övé. a többit bérl.

— No no Pista! megint kezdesz...? Hjáh ugy? Eszedbe jutott ugy-e a 40.000 hold: Barátom: gyáva voltam megretiráltam s felvideki svihákok előtt. Hiszed e hogy el vehettem volna Bácskában egy 10.000 holdas kis leányt. Nem olyan nagy valami az! Sőt mondhatom, hogy nem s nagyon elég megélhetésre, csak kinlódunk...

No de 40.000 holdra nem aspirálok. Elég volt belőle a másé melyet kikaptam. A tizezer holdat azonban biddel kérek, mert esületemre mondom, hogy annyit.

mér Bélát, törvénybíróvá: P. Kovács Jánost, pénztárossá: Feket Miklóst, közgyámmá: Fekete Kálmánt választották meg. Esküdt gazda: Kovács Pavlo Mihály, esküdtek: Süveges János, id. Molnár János és Berninger Kristóf. A választást a nép nagy riadallal fogadta s a birót zenével kísérték a csárdába.

— **Mulatságok.** A farsang első nagy táncmulatságára a február 8-án tartandó bálra a szarvasi kereskedelmi alkalmazottak már kibocsátották meghívójukat. A multság az előkészületekből következőleg igen nagy sikerűnek ígérkezik. A meghívón közölt névsoron kívül a multság rendezésében részt vesznek: Baán Béla, Cs. Károly, Zolnai Márton, Maján Gyula, Makránszky Béla, Oszterland József, Bus József, Szikora Sándor, Silberstein Sándor, Glózik János, Bogár Elemér, Pollák Sándor, Holéczy Jenő. Ezen kívül még a kereskedő ifjuság felkérésére: Dr. Fisbein Aladár, Dr. Robicsek Jenő, Silberstein Gyula, Lövy Gyula, Grünvald Árpád, Harmati Pál, Grosz Vencel, Süveges Pál, Vadász Ferenc, Szöllössy Márton, Deutsch Leo és Dr Nagy Béla vállalták el a bál rendezői tisztét.

— A szarvasi iparos ifjak önképzőköre február 16-én az Árpád szálloda nagytermében álaracos báltat rendez, melyen nagy jelmez s felvonulás és egyéb farsangi tréfákkal fogják az est vidámságát előmozdítani. — Február 2-án a szarvasi első cigányzenekar rendez báltat az Árpád Szálloda összes termében, saját pénztára javára. A bálrendezésének névsorában ott szerepelt Szarvasnak jóformá minden mozogni tudó embere, kik közül sokan maguk se tudnak az ő nagy tisztségükről. De azért a bál nagy lesz és bizonyára jó kedélyű, mert talán még a cigány tud mulatni.

— **Csőd.** Marsal László üveg- és porcellán kereskedő ellen a gyulai kir. törvényszék a csődöt megnyitotta. Csődtömeggondnokká Dr. Glásner Adolf neveztetett ki.

— **Lopott sirkoszoru.** Boldizsár Sámuelné öcsödi földmivelőné fejének Öri Lajosnak sirjára koszorut tett, a mely pár nap múlva eltűnt. Feljelentése folytán a csendőrség Herpák Lidiát nyomozta ki, aki a fejfáról elvitte a koszorut.

— **Munkásbaleset.** Opauszky János a szarvasi ág. ev. egyház akáczfáját vágta ki. Ugy látszik, nem vigyázott kellőképen a fa kidöntésének, mert az egyik súlyos akác fa reáesett és fején találta oly erősen, hogy a csapás folytán koponyája elrepedt és a szerencsétlen ember rögtön meghalt.

— **Apamének bejelentése.** A községi előjáróság ez uton is felhívja a gaz-

dák figyelmét, hogy tenyésztésre szant apa méneiket még január 31-ig jelentsék be.

— **Halálozás.** Özv. Dérczy Ferencné szül. Paál Paulina január 20-án 69 éves korában meghalt. Az elhunyt urnő temetése kedden ment végbe nagy részvét mellett.

— **A talált pénz.** Lövy Simon szarvasi kereskedő a nyáron észrevette hogy nagyobb összegű hiány van a kasszájában. Feljelentése folytán a csendőrség Kécskei Mária szentandrászi leányt, ki a háznál szolgált, vallatóra fogta, ki be is ismerte, hogy az udvaron kendőbe kötve talált egyszer 130 koronát s azt haza vive, anyjának Kécskei Imrénének átadta. 100 koronát meg is találtak a csendőrök a pénzéből. A bíróság a leányt a talált dolog jogtalan elsajátítása miatt 15 napi, anyját pedig orgazdaság miatt 21 napi fegházra ítélte.

Irodalom, zene.

A tüzoltók hőse.

— Oláh Miklós verses könyve. —

Oláh Miklós, főgymnasiumunk kiváló tornatanárát országszerte ismerik. A kevesek közül való, kik a gyakorlatot alapos és széles elméleti tudással egyesítik. A sport minden fajában otthon van. Kiváló tüzoltó, Tollát is ügyesen forgatja. Szűkebb körben ismerik verseit. A testezés és tüzoltás körébe vágó munkával háromszor nyert jutalmat országos pályázaton. Írásait a tiszavidéki magyarság humora és józansága bélyegzi.

Most megjelent könyve egy tüzoltó borusan vidém történetében etikai tanulságot ad, azt, mint minden közjóért küzdő ember törődés és megcsalódás után naplója utolsó lapjára ír, félig kiabrándoltan, de régi ezéljához hű maradva. Szikrássy (ő a tüzoltók hőse) látja tüzoltásunk szervezetlenségét. Az ország házában törekszik jutni, hol hangos szóval kér reformokat. Leveri ellenfelét, ki a tüzoltóság intézményét cifra divatkorszagnak tartja. A parlamentben, beszédet mond, riadó panasszal ostromozza patópélos hanyagságunkat. Tüzoltónk kevés, vezető fej még kevesebb, nincs felszerelés; az építkezés módja egyenesen veszélyes, óvó intézkedésre nem gondol senki. Országos tüzrendészeti törvényt követel, minden f lunak legyen tüzoltója és szerkészlete, a gazda ne rakjon asztagot udvarán, ne nyomtasson pipázva; legyen a tűz ellen való biztosítás kötelező; legyen népies könyvünk a pösztítő elem meggátlásáról. Vad elem a tűz, ember ür lehet rajta, de legyőzi hanyagsága. — V beszéd sorsa kudarc. Szikrássy családottan vonul falusi fészkerre, ahol mint családapa, egyházi gondnoka, jó gazda és végig lelkes tüzoltó örli napjait. Megbukott mint politikus, de győz mint ember és tüzoltó. — Velejében ez az Oláh Miklós könyve. Szikrássy agitációját eléggé változatos elbeszélés keretében erősíti. Olyan könyvet ad, mely olvasmánynak kellemes

ezelzáttával tanulságos. Népkönyv „Tüztoltók Hőse”, mindenki kezébe való. Meggyőződésünk, hogy ezélzata, a tüztoltás reformja, sokkal élesebb, hogy sem szigorubb kritika tárgya lehetne — mint költői munka. Szerkezete nem szoros. Egészében hibás, egy részletében azonban poétikus hatású. Külön megdicsérik jó, magyar nyelvét és eléggé friss verselését és humorát. Elszórt izléstelenések nem válnak a munka javára. A tüztoltás szelés rétegekbe ható érdekével fontos, képekkel illusztrált s mint olvasmány kellemes az Oláh Miklós könyve, melyet a szerző Ovári Ferenc képviselőnek ajánl. Kapható egy koronáért az írónál.

— a

Hangverseny.

Dr. Horváth Dezső külföldi tanulmányutjára előtt bucsu hangversenyt rendezett Placskó Lajos zeneakadémiai növendék közreműködésével. A hangverseny fényes műsora méltán kecsegtethette volna Szarvas zeneértő közönségét. Sajnos, hogy oly kevesen voltak, de a kik részt vettek, igazán élvezettel gyönyörködtek a két fiatal művész játékában. Szokatlan volt az óriási csend, amelylyel a közönség az estét végig hallgatta — a legnagyobb bizonyítéka annak, hogy igenis van Szarvason zeneértő közönség, mely tettségét óriási tapsviharban nyilvánította minden egyes szám után.

Horváth D. nem volt disponálva különösen ez első részben. Talán a közönség kis száma tette, azonban a 2-ik részben, midőn látta azt a kedves közönséget s annak szeretetreméltó fogadtatását, emelkedett nívoujára.

A Szendy-féle I. és III. aforizmában felülmulta önmagát. A többi számokban is ügyesen játszott, bár az elején hatorozottan lámpalázzal dolgozott. A közönség minden egyes szám után többször kitapsolta a művészt.

Közben Placskó Lajos szerepelt. Nagy szükség is volt erre, mert nagyon monoton lett volna az est enélkül.

Nem akarok róla dicső hymuszokat zengedezni, hiszen ismeri őt mindenki, legutóbb Hódmezővásárhelyen hangversenyezett fényes sikerrel. Olvastam a Vásárhelyi kaitikát, mely róla így hangzik: Placskó Lajos gordonka művész lépett utána a pódiumra, játékában oly magas művészetéről tett bizonyosságot, hogy a közönség méltán volt elragadtatva. Biztos vonókezelése és egész játéka nagy hatást tettek, s az igazi művészt állították a halgatóság elé. De hálás is volt vele szemben a közönség, mert újra és újra kívánta hallani. Bz Audontékvo oly érzéssel s nagy hanggal játszott, hogy a tökéletességet produkálta bennök. — Tanárának Poppernek műveivel gyönyörködte a közönséget.

Előfizetési felhívás.

Lapunk előfizetési díja:

Egész évre 8 korona.

Fél évre 4 korona.

Negyedévre 2 korona.

A lapot helyben házhoz hordatjuk, vidékre póstán küldjük.

SZARVASI LAPOK
szerkesztősége és kiadóhivatala

Felelős szerkesztő: Dr. Nagy Béla.
Laptulajdonos: Dr. Haviár Gyula.
Nyomatott Sámuel A.-nál Szarvason.

Nyilt-tér.

KALOGÉN
BRÁZAY SÓSBORSZESZ
FOGKRÉM A LEGJOBB ★★

Ház Eladás.

Sinkovics György háza Zsidó templom mellett eladó.

Kiadó üzlethelyiség.

Harmati János április 24-ikétől fogva kiad hasznobére egy piacztéren levő üzlethelyiséget.

Eladó ház.

Csáky Albin utcában a 100-ik házszám alatt levő ház, amely áll 4 szoba, 2 konyha, 1 mülhely, pince és a hozzá tartozó mellék helyiségekből azonnal eladó. Értekezni lehet a tulajdonosnál fenti házszám alatt.

14—1908 ikt. sz.

Meghívás.

Az 1898: XXIII. t.-c. alapján alakult Országos Központi Hitelszövetkezet kötelékébe tartozó szarvasi ipari hitel árucaarnok szövetkezet, mint az Országos központi hitelszövetkezet tagja. 1908 évi január hó 28-án délután 2 órakor az Ipartestület helyiségében

rendes közgyűlést tart,

melyre a tagok az alapszabályok 40 §-a értelmében meghivatnak.

Napirend:

1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása.
2. Zárszámadások megvizsgálása és a felmentvény megadása.
3. Mérleg megállapítása.
4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés.
5. Az igazgatóság tagjának választása.
6. Netaláni indítványok.

1907. évi december hó 31-én a tagok száma 495, üzletrészeinek száma pedig 745 volt; az év folyamán belépett 62 tag 75 üzletrészszel, kilépett 15 tag 25 üzletrészszel.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a szövetkezet helyiségében kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető.

Kelt Szarvason, 1908. január hó 15.
AZ IGAZGATÓSÁG.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú honvédelmi minisztérium 16.500/91 számú rendeletének 3 §-a alapján felhivatnak a községbeli lótulajdonosok, hogy a birtokukban lévő lovakat és teherhordó állatokat 1908 évi február hó 15 napjáig alólírott községi előjárásnál a községi rendőrség helyiségében ott-e célra kiszolgáltatandó úrlapon jelentsék be.

Azon lótulajdonosok kik lovaikat a kiltűzött határidőn belül bejelenteni elmulasztják az idézett miniszteri rendelet alapján a járási közigazgatási hatóság általa községszegény alapjára minden ló után 20 koronáig terjedhető bírsággal büntetendők lovaiknak utólagos bejelentésére kötelezendők.

Az évi bejelentés alól felvannak mentve!

1. Az Ö Felsége és a felséges uralkodó ház tagjainak udvartartására szolgáló lovak.

Az állami lótenyéztési intézetek lovai

3. A katona igazgatás lovai és a tényleg szolgáló katonatisztek azon saját lovai, melyekre szolgálatuk ellátására szükségük van.

4. A nemzetközi szerződések szerint felmentetett lovak.

Szarvas, 1908. évi január hó 19-én.

Az előjáróság nevében.

JESZENSZKY,
jagyzó.

Hirdetmény.

Szarvas nagyközség előjárói ezenel közhirre teszik, miszerint mindazon adózó polgárok akiknek ingatlan birtokukat jelzálogilag bekebelezett adóságok terhelik, ezen adóságaikra vonatkozó kamatteher bevallási iverket 1908 évi január hó 1-től 31-ig a községi adóügyi jegyző irodájába annyival is inkább adják be, mert ezen határidő lejártá után érkező vallomások az 1897 március hó 23-án kelt 21275 számú pénzügyministeri rendelet szerint már csak igazolási kérvény útján és abban az esetben fognak figyelembe vétetni, ha hiteltérdemlőleg igazoltatik, hogy e késedelem elháríthatatlan akadály miatt történt.

Végül figyelmeztetnek az adózók, hogy az esetre ha az állam kincstár megkárosítására irányzott szándékból az általános jövedelmi pótdónak jogosulatlan apasztása céljából tjkvileg benemkebelezett adóságot vallanak be az 1883 évi XLIV. t. cz. 100 szakasza értelmében büntetendő jövedéki kihágást követnek el.

Szarvason, 1908 évi január hó 5-én.

Az előjáróság nevében.

Krsnyák Mihály.
jegyző.

Roszik,
bíró.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a t. vevő közönseget hogy Szarvason a Piacz-téren Berger-féle házban a Nagy Takarékkal szemben elsőrendű válogatott Székelyöldi fajalmák kaphatók nagyban és

2—2 kicsinyben

Tisztelettel *Szécsi János.*

Kiadó lakás.

Négy szobás lakás május elsőtől bérbé kiadó tudakozódhatni

2—3 Popják Györgynél.

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZVÉNY TÁRSULAT BUDAPEST

Legtökéletesebb rendszerű **gőzcséplőkészletek.**
 úgyszintén **magánjárók** (uti- és otdon, ok) (sepsi vontatási és szántási czélokra (a mozdony után akasztott egy ölet fogó ekével).

Külön árjegyzékek mindennemű gazdasági gépekről!

Mühle Vilmos

cs. és kir. udvari szállító
TEMESVÁR.

Sürgönczim:

„Virágtelep Temesvár.”

Távbeszélő 10. sz. 2—3

Bármely vidékre szavatolás mellett szállítja:

A legszebb és legdivatosabb Csokrok és Koszorukat

üde és virágokból, a legjobb kivitelben.

Menyegzői és alkalmi csokrokat Ünnepélyi és gyászkoszorukat

Sürgős megrendeléseket táviratilag kérem,

A Monarchia legnagyobb virágszállítója.

Popják György

téglagyárában, mai naptól építkezések-

hez szükséges első minőségű

tégla

2—3

kapható.

Pesti Lajos

Első minőségű

gramafonja

vendégei szórakoztatására házhöz is kiadatik.

OH JAJ!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés és rekedtség
és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuak

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem szentják és kitűnő ízűek.
Doboz 1 és 2 korona.
Próbadoz 50 fillér.

Fő- és székküldési raktár:
„Nádor” gyógyszer-tár
Budapest, VI., Vározi-körút 17.

ÉLJEN!

Egger-mellpasztillája csakhamar meggyógyított!

Kapható Szarvason:

Papp Ernő
Burger Frigyes
Bugyis Andor gyógyszer-tárakban
Trstyánsky Károly és neje.

13—26

A Pesti Napló új karácsonyi ajándéka.

A Pesti Napló karácsonyi albumainak sorozata a magyar génius javakinosának gyűjteménye. Irodalmunk és művészetünk hatalmas alkotásait méltó, nemesen díszes formában mutatták be a Pesti Napló előfizetőinek. Valamennyi eseményszámba ment a magyar könyvpiacra. Nélük szebb, előkelőbb, értékeesebb diszmunkák nem igen jelenek meg. S a Pesti Napló az ő albumait ajándékol adja az előfizetőinek.

A Pesti Napló idei ajándéka az 1907. évi karácsonyi albuma meg fog felelni a Pesti Napló diszmunkái hagyományainak. Meg fog felelni nekik abban is, hogy kiállítás fényével felül fogja múlni a megelőző évi kiadványokat. Minden kötetje különbözött az előzőnél, pedig az előző kötetek is egytől-egyig remek diszművek voltak. — A Pesti Napló idei ajándék-könyve

PETŐFI ALBUM

Javairók fogják megírni a könyv fejezeteit. Tudósok és költők, esztétikusok és szépírók alkdtják meg bennük Petőfi képét. S a képzőművészet remekelve ábrázolja benne a nagy költő emlékét. Nagyszabású festmények, elsőrangú illusztrációk, kiváló mesterek alkotásai díszítik majd e művet. S a műlapokon kívül a szokosodrosító művészet egész sor több-színnyomású képben fog remekelni. E díszes tartalomhoz méltó lesz a keret. A könyv bekötését a magyar iparművészet első rangú mesterére bízzák.

Nagyszabású festmények, elsőrangú illusztrációk, kiváló mesterek alkotása díszítik majd e művet. S a műlapokon kívül a sokszorosító művészet egész sor több színnyomású képben fog remekelni. E díszes tartalomhoz méltó lesz a keret. Bekötését a magyar iparművészet első rangú mesterére bízzuk. Hadd feleljen meg a remekmű nemes tartalmának a külső megjelenése is.

Ezt az új páratlan diszú ajándékot megkapja karácsonyra a Pesti Napló állandó előfizetőin kívül minden új előfizető is, a ki mostantól kezdve egy évre meg szakítás nélkül a Pesti Naplóra előfizet, illetve, a ki karácsonyig legalább egy félév díjat befizetett és egy további félévi előfizetésre magát kötelezi. Az előfizetés fél-és negyedévenként, sőt havonta is eszközölhető a kívánatra külön értesítést küld a módokról vonatkozólag a

Pesti Napló kiadóhivatala Budapest, Andrássy-ut 27. szám.

Előfizetési ár: Egy évre 28 k., félévre 14 k., negyedévre 7 k., egy hónap 2 k. 40 fillér

Mutatóvány számot szivesen küldünk.

Világkiállítás Szt. Louis 1904 legfőbb különtes Grand Prix

Globusz

fémtisztító kivonat

minden más tisztítószeret felülmúl

TÖRLEY

TALISMAN

... KÖNYVNYOMDA ...
.. KÖNYVKÖTÉSZET ..

!! FIGYELEM !!

Van szerencsém a t. vevőkön-
zönség szives tudomására
hozni, hogy 27 év óta fennálló

KÖNYVNYOMDÁMAT
KÖNYV- ÉS PAPIRKERESKEDÉSEMET

a modern kor igényeinek
teljesen megfelelően berendezett

KÖNYVKÖTÉSZETTEL

— nagyobbitottam. —

Ugy könyvnyomdában,
könyvkötészetemben, va-
lamint könyv- és papir-
kereskedésemben a gyors
és pontos kiszolgálásról b.
megrendelőimet és vevőimet
— előre is biztosíthatom. —

— Kiváló tisztelettel —

SÁMUEL ADOLF.

KÖNYV- ÉS PAPIR-
.. KERESKEDÉS ..

... KÖNYVNYOMDA ..
.. KÖNYVKÖTÉSZET ..

KÖNYV- ES PAPIR-
.. KERESKEDÉS ..